

BODI ČLOVEK!

Stražar pravi: “Prišlo bo jutro, četudi je noč!” (Iz 21,12)

Uvodnik

Andrej Vončina

Dvignimo svoj pogled!

Spet se je začelo šolsko leto in spet smo sedli za mizo - otroci v šolske klopi, učitelji in kateheti pa za kateder. Novo leto šolanja se seveda ni moglo začeti brez napotkov tistih na vrhu, ki tudi pomenijo simbolično odprtje šolskih prostorov. Tako je slovenski predsednik Türk dejal: “Šola ima skupaj z vami, učitelji in starši, pomembno nalogo in odgovornost. Prinaša vam znanje in sposobnosti, s pomočjo katerih boste v življenju dosegli varnost in srečo”. Da je poudarjena vloga staršev v vzgojnem procesu, je še kako prav, saj so se mnogi odpovedali tej svoji vlogi ali je vsaj ne opravljajo dovolj dobro in odgovorno. Mnogi starši se zanašajo, da bodo otroci vse tisto, kar za življenje potrebujejo, dobili v šoli in drugih vzgojnih ustanovah. Sami so prezaposleni in v današnjem ubijalskem ritmu le stežka najdejo čas za svoje otroke, da bi jim prisluhnili in se z njimi pogovarjali, se z njimi kakorkoli ukvarjali. Tako pa se otroci iz šolskih klopi le presedejo za računalnik, seveda so vmes še raznorazne interesne dejavnosti, ki navadno niti niso neka premišljena izbira, temveč ukaz s strani staršev. Kako pomembno bi bilo, nasprotno, da bi se starši pogovorili z otroki in šele potem skrbno izbrali le katero izmed dejavnosti, ne pa vseh in raznorodnih. Velja poudariti, da se otroci učijo predvsem ‘z očmi’, torej prek svojih čutov, zato pa potrebujejo zglede, zlasti v svojih starših. Temu pravimo avtoritete - te lahko primerjamo z oporo, ki jo damo mlademu drevescu, ko ga zasadimo. S pomočjo te opore se otroci utrdijo in dozori v pokončne ljudi. V dobi odraščanja postane odločilna očetovska vloga. Kadar oče stoji za določenimi vrednotami, tudi otroci vidijo, da je zadeva nekaj vredna, da je resna. Ob starših se učijo tudi tega, kaj je dobro in kaj zgrešeno. Podobno velja za vse prave vzgojitelje in trenerje. Ne smemo pozabiti kulturne in duhovne vzgoje, ki sta postali kar nekako odvečna prtljaga, pa čeprav sta v življenju človeka odločilnega pomena. Potrebujemo duhovno vzgojo in potrebujemo kulturo. Potrebujemo spet Boga in potrebujemo čudenje nad njegovimi darovi. Vendar pa je žal res, da šole ne smejo vzgajati, otroci, zlasti pa mladi, ne smejo sanjati in ustvarjati. Edino, kar je v šoli pomembno, je ZNANJE, kakor lahko vidimo tudi iz predsednikove izjave, ki bi naj samo po sebi in s pomočjo SPOSOBNOSTI zagotovilo vse potrebno za življenje, tudi srečo. Čim prej morajo priti do moči in denarja in ne smejo imeti tistega obdobja, ki ga starši niso imeli - mladosti. Vse v smislu zgrešenega pojmovanja izreka z maturitetnih pol, kjer je n-krat natisnjeno: ‘Scientia est potentia’. Po razsvetljenko-pozitivističnem konceptu se to splošno pojmuje kot: ‘znanje pomeni moč’. Vendar to kopičenje znanja na znanje ne pripelje nikamor. Kam naj se namreč to znanje ‘usede’, če ne skrbimo za človekov celostni razvoj? Tako pa se dela v tehnično-razumarski smeri, po kateri je treba vse preveriti in izračunati, tudi sposobnosti človeka in obstojnost zvez. Kako in kje naj se potem otrok uči preseganja samega sebe, stremjenja za enim, resničnim, dobrim in lepim? Bomo končno že enkrat svoj pogled obrnili od tal k nebu?

Kam naj krene sodobna šola?

Šola med biti in ne biti

Sploh še potrebujemo šole? Ta stavek se sploh ne zdi tako za lase privlečen, če gre v naši šoli še vedno za golo podajanje informacij in za učenje ustaljenih miselnih postopkov. Govorim seveda z gledišča svojih šolskih let, prve polovice devetdesetih let, ko ponudba informacij in znanja še zdaleč ni bila tako bogata, kot je sedaj. Takrat so bili vedeži tisti, ki so se zakopali v knjige, in tisti, ki so le nekaj svojega časa porabili za to, so poželi nemi aplavz zaradi začudenja odprtih ust poslušalcev. Danes ni več tako. Dovolj je klik in že ob skromnem znanju angleščine (ali pa še to ne) si lahko v sekundi postrežeš z dejstvi, članki, razpravami in raziskavami o malodane katerikoli stvari na svetu. Lahko si gospodar znanja. Kaj naj torej še s šolo? Ne čutite, da je zašla v nekakšno “krizo identitete”? Če gre za podajanje znanja, prav gotovo. Morda je zato tako težko pritegniti pozornost učencev. To nalogo – podajanje znanja in informacij namreč – veliko bolje, hitreje in bolj zanimivo opravijo mediji, njihovi veliki življenjski spremljevalci, ki so tako hkrati tudi (pre) velika konkurenca učiteljem. Nasproti medijem učitelji nimajo šans, to je dejstvo.

Imajo pa nekaj, česar nima noben medij. Skupnost ljudi, ki je nenadomestljivi vir največjega znanja, ki ga mora osvojiti človek, da preživi – sobivanje. In tu vidim poslanstvo sodobne šole, ki naj bi od “šole znanja” prešla k “šoli življenja”. Prav grozljiva so namreč dejstva o tako nizki čustveni in socialni inteligenci današnje šolajoče se mladine. Težko se pogovarjajo, težko opazijo sočloveka in (morda) njegovo stisko, zaradi prevelikega števila izbir, ki ga morajo opraviti v življenju, težko povlečejo poteze, posebej tiste doživljenjske, težko prevzamejo odgovornost, ne znajo poiskati povezave med vzroki in posledicami. Poleg tega se težko spoprimejo s skromnostjo in hvaležnostjo, kar se kaže v pomanjkanju veselja nad življenjem. Vsemu temu naproti prihaja sodobni šolski delavec – upam si reči – ustvarjalec in porok narodove prihodnosti, njegove kulture in identitete. Vzodbudjevalec življenja. Iskalec

dobrega, lepega in svetega v ljudeh. Delavec poti do src in med ljudmi. Usmerjevalec izgubljenih. Zvesti spremljevalec. Izumitelj. Zgled. Prinašalec veselja. Tisti, ki prime za roko in pelje učenca na tudi učitelju neznane poti. Tisti, ki mu da vedeti, da je dragocen. Tisti, ki zna v njem poiskati in pomaga razvijati najdragocenejše zaklade, položene v človekovo srce. Tisti, ki vidi in ki uči gledati, tisti, ki sliši in uči slišati, tisti, ki ljubi in uči ljubiti. Res je, tega ne more in ne sme nikdar opravljati nekdo, ki mu je šola služba, temveč tisti, ki mu je šola družina. Vsak trenutek, ko je učitelj z učenci, namreč ne gre za črke in številke, gre za velike življenjske teme, ki se - naj to vemo ali ne - tudi skozi podajanje znanja - usidrajo v učence in dijake, te žejne popotnike tega sveta, ki so bolj kot znanja žejni srca in bližine. Najprej bližine človeka, kar mora učitelj najprej biti. Človek, ki uči človeka živeti.

Živeti z drugimi in živeti s samim sabo. Znanje in informacije so za to le orodje, da bi se lažje znašli, da bi bili sposobni kritično razmišljati, se vse življenje učiti in dopolnjevati – ne samo skozi knjige, marveč skozi življenjske dogodke – ter tako krmariti k cilju. In cilj je biti človek. Samo to.

Marko Rijavec

“Učenci in dijaki, ti žejni popotniki tega sveta, so bolj kot znanja žejni srca in bližine”.

Ljubkovanje je sporočilo priznanja drugega

Nežnost kot izraz milosti zakramenta sv. zakona

Odnos nežnosti nam pomaga pri odkrivanju zakramentov, da jih ne sprejemamo kot neko brezosebno energijo in moč, ampak kot stvarno vključevanje v ljubečo nežnost poveljane Kristusa do človeštva.

Poročna nežnost

Nežnost je prijetno občutje, ljubeča pozornost in sprejetost, ki je bistvena za človeka, ki je ustvarjen po Božji podobi in si želi ljubezni. Ne gre za neko prisiljeno, sladkobno čustvenost, ampak za čustvo, ki se kaže v navdušenju nad drugim, podarjanje, čudenje nad njim, da ga začetimo v ljubezni in se obenem začutimo od njega ljubljani.

V nežnosti smo občutljivi in pozorni do drugih, sprejemamo jih v tem, kar so, in jih s svojim darom vabimo k novemu darovanju. Zato je nežnost tudi zrel poročni odnos, za pristno, trajno in vedno novo ljubezen med zakonci. Njena moč prežema tudi zakonsko spolnost, pomaga ji, da se čudi nad drugim in vodi v resnično srečanje, da postane enkratni dogodek, poln privlačnosti in lepote. Tudi Bog je nežen, saj se Osebe podarjajo z največjo odprtostjo in občutljivostjo. Nežnost med ljudmi je v svojem temelju znamenje Božje nežnosti, da se odpiramo vedno novim darovom in se podarjamo naprej. S tem je povezano tudi veselje in hvaležnost, da smo ljubljani.

Milost očisti, dopolni in izpopolni naravo
Človeška narava in nežnost že sama po sebi hrepenita po Božjem viru in temelju. Zakrament je odgovor na to, da se krhka človeškost dvigne, očisti in spolni po podobi odnosov, ki so v Bogu ljubezni. Gotovo je za to potreben svobodni pristanek zakoncev, vendar Bog daje moč ljubezni za njihovo medsebojno podarjanje in sprejemanje. Človeška in Božja nežnost se tako prežemata, da postane njihova nežnost to, kar resnično je. S tem se odpira v nova darovanja in v globlje čutenje po odnosu ljubezni, ki ga ima Kristus do ljudi.

Milost svetega zakona kot trajna vez

Zakrament zakona daje zakoncem moč za trajnost njihove poročne vezi, saj je deležnost pri trajni ljubezni, ki jo ima Kristus do Cerkve in človeštva. V tem odnosu morejo zakonci črpati moč za svojo zakonsko zvestobo in druge zvestobe. To je še posebno pokazal Kristus na križu, ko je bil zvest do kraja in nas s tem odrešil. Trdnost njegove povečane ljubezni daje moč zakonski nežnosti in vedno novim začetkom, ki ohranjajo ljubezen v darovanju.

Poročna milost, ki spreminja

Prisotnost Božjega Daru in milost zakonske

posvetitve spreminjata krhko človeško ljubezen, ki je pogosto umazana od sebičnosti, da postane deležna ljubeče nežnosti, ki jo ima Kristus do človeštva. Ta dar jim pomaga pri odpiranju k drugim, da jih sprejemajo z naklonjenostjo, kot so tudi sami sprejeti in da se naprej podarjajo. Spremeniti pa ne pomeni narediti drugo, ampak poglobiti in odkriti tisto, kar je v Božji zamisli in človeških globinah. Spremenjeno življenje se čuti v zakonu in družini, zlasti v odprtosti do otrok in njihovi ljubeči vzgoji, pa tudi v odnosih do okolja, še posebno do staršev in sorodnikov. Cerkvena misel je dolga

leta poudarjala, da je zakrament zakona zdravilo proti poželjivosti. Danes je bolj v ospredju pozitivni vidik. Res, da nosimo v sebi sebičnost, nagnjenosti k razpuščenosti in druge posledice izvirne grešnosti, toda Božja milost nam pomaga urejati strasti in jih usmerjati, da nam služijo pri osebnosti rasti.

Pomen ljubkovanja

Pri nežnosti je pomembno tudi ljubkovanje, saj predstavlja jezik, po katerem se le ta razodeva. Ljubkovanje je sporočilo priznanja drugega, da se more odpreti v celovit ljubezenski dar. Marsikaj postane ljubkovanje sredstvo za preseganje ran, ki ovirajo pogled na drugega. Zato je pomembno vzgajati k umetnosti ljubkovanja, k izražanju nežnosti in navdušenemu spoštovanju drugih. Ljubkovanje lahko razumemo tudi kot kraj pritekanja Božje nežnosti. Tako dobi jezik ljubkovanja in nežnosti značaj milosti in se razširja v nova podarjanja tako med zakonci kot v družinski skupnosti. Bolj kot zakonec ljubi

zakonca, bolj ljubi Kristusa in tudi, bolj kot ljubi Kristusa, bolj ljubi bližnjega. S tem odkriva milost svojo 'estetiko', da je očarljivost,

mikavnost, lepota, zastojnost Božjega daru za človeka. Bog na različne načine skrbi za ljudi in nas ljubkuje, da je vse življenje prepleteno z lepoto in toplino Kristusove prisotnosti v Svetem Duhu. Njegovo ljubkovanje je sporočilo večnosti v čas, pismo, ki ga Neskončnost pošilja ljudem, da bi živeli svoje odnose po vzoru Boga Ljubezni. Veselje, ki ga poročeni okušajo ob nežnosti in medsebojni bližini, jih usmerja k srečanju z Božjo nežnostjo. Jezik ljubkovanja je pri tem znamenje nebeske blaženosti in kliče zakonce, da zaživijo milost zakona v vseh razsežnostih in jo delijo še drugim, zlasti otrokom in domačim.

Primož Krečič

Težaven odnos mladih do Cerkve (6)

Kako lepa je mladost

'Mladost' mladosti

Mladost je seveda v osnovi mlada, prav v časovnem smislu, saj do druge polovice 20. stoletja to obdobje pravzaprav ni obstajalo. Mlad človek je moral že zgodaj odrasti, saj je kaj hitro, takoj po zaključku adolescence, moral začeti hoditi v službo, osnovati družino, torej tudi prevzeti na rame starševsko odgovornost. Adolescenca je, v pravem pomenu besede, pomenila pripravo na odraslost, ti dve obdobji pa sta pravzaprav bili tudi edini v življenju, saj je bila starost praviloma precej kratka. Da je bilo tako, je bilo krivih več dejavnikov: splošno razširjena revščina, bolezn, kratka življenjska doba moških in skoraj neprekinjeno prehajanje iz vojne v vojno. Ni bilo časa, da bi bili ljudje mladi. Mladost je sad truda tistih odraslih, ki so si ob koncu vojne zastavili cilj, da njihovim otrokom ne bo treba prenašati vseh tegob, ki so jih sami morali. S trdim delom in voljo so dejansko res zagotovili boljše življenjske pogoje, tako da imajo mladi res privilegij, da se odločijo, kakšne vrste oseba bi radi postali, ne pa, da so, kakor njihovi stari starši (morda tudi še starši), od zunaj prisiljeni v neko odločitev. Prav zaradi tega, ker je mladostno obdobje relativno nov fenomen, pa tudi nima neke natančne razmejitev - začne se neke pri 19-20-ih letih, traja pa tja do 30-ih, pa tudi do 35-ih let.

Samo novo je OK

Do resnične 'eksplozije' tega obdobja je prišlo z znano 'kulturno revolucijo' iz leta 1968, ko so akterji 'iznašli' telesnost in spolnost, edinstvenost lastnega obstoja ter kratkost bivanja, zavrgli pa vsako sklicevanje na kulturno in versko izročilo kot zastarelo in preživeto. Vse se je začelo znova in od takrat naprej se vedno vse vredenja na novo. Stari družbeni vzorci z vlogami vred niso veljali več. Mlado in novo postane nekaj magičnega in obvezujočega, staro nima več vrednosti. Žal pa se je s tehničnim napredkom ta mentaliteta razvila do skrajnosti in na koncu postala pošast, ki žre svoje mladiče. Ker napredek ni več služil resničnim potrebam človeka, ampak je postal cilj samemu sebi, se je samo še iskalo izboljšave na izboljšave - če je nekaj mogoče izboljšati, je to tudi treba narediti. Ljudje nimajo več časa, da bi se odločali o kvaliteti tistega, kar jim tehnološki napredek položi v roke. Ker so se po eni strani ljudje odpovedali tradicionalni modrosti, po drugi pa jih hitrost tehničnega razvoja ne pusti dihati (komaj se nekaj začne dobro uporabljati, je že nova verzija iste stvari), pade celotna teža odločitve na posameznika. Tehnologija do neskončnosti odpira meje človeške svobode, saj je danes možno narediti marsikaj, kar so včasih le sanjali, človek pa ne samo, da nima več nad seboj neke instance, ki bi mu pri odločitvi pomagala, ampak zaradi omenjene pospešitve sploh ni sposoben več

odločitve izoblikovati. Stvari so vedno nove in nove, kar odrasle, ki so ekonomsko močnejši, spodbuja, da iščejo vedno vse naj, vedno morajo biti young, fit in top. Živijo v iluziji 'večne mladosti', kar pa jih vodi, da so do sebe prevelike zahteve, ki se odražajo v ubijalskem ritmu življenja, v slabi skrbi za zasebno sfero, v neprestani zafrustriranosti zaradi neučinkovitosti, zaradi česar se pogosto zatekajo h kokainu in alkoholu.

Zavist odraslih

Še večji davek pa morajo plačati tisti, ki so zares mladi - glede na EMŠO - saj se kljub vsem trikomi, ki se jih poslužujemo, narave vendar ne da prevarati. Ker je odrasle ugrabila in ranila čarobnost mladosti, hkrati pa so ujeti v iluzijah tehnološkega napredka, je treba vedno vse začeti znova, kar se je že zgodilo, pa se da tudi spremeniti. Modna, potovalna, telekomunikacijska industrija, kakor tudi raziskave na področju farmacije, plastične kirurgije in prehrane spretno izrabljajo željo odraslih, da bi bili vedno mladi, poskočni, privlačni, da bi, skratka, tudi z zunanjim videzom bili mladi, kakor si mislijo, da so 'po pameti'. Takšen svet odraslih, ki je močno usmerjen le sam nase, pa mlade nujno odrinja vedno bolj na rob. Od tam le stežka najdejo

"Odrasli čutijo do mladih neko nevoščljivost, ki se je najbrž niti sami ne zavedajo".

pot, tudi zato, ker so, v nasprotju z odraslimi, sami ekonomsko šibki. Povsod se govori, kako bi moralo biti več mladih, pa naj bo to politika, ekonomija, znanost, mediji ali založništvo, ampak zgolj zato, da bi z besedami zakrili svoje težnje in želje. V resnici mlade ljudi 'parkirajo' na določena 'nemesta': univerza, kjer se ponujajo takšni in drugačni kratki izobraževalni kurzi ter brezvezni magisteriji in doktorati (iz npr. bureka); na tisoče vrst začasne zaposlitve... Situacija bi seveda od odraslih na položajih (ki so navadno že starci) zahtevala, da se umaknejo in svoja mesta prepustijo mlajšim, kakor tudi neko novo prerazporeditev ekonomskih in socialnih sredstev ter priložnosti. Odrasli čutijo do mladih neko nevoščljivost, ki se je najbrž niti sami ne zavedajo. Mladi namreč imajo lepoto in vitalnost, ki nista umetni, pred seboj imajo še celo življenje in s tem odrasle opozarjajo, da vsi vendarle niso mladi, vsem trikom navkljub. Ta medgeneracijski konflikt je eden od glavnih vzrokov tega, da mladi nimajo nobenega upanja na prihodnost, da v tej prihodnosti ne vidijo obljube, upanja, možnosti, ampak ob misli nanjo čutijo v sebi tesnobo in zagrenjenost, prihodnost je zanje grožnja. Njihov psihološki razvoj se ustavi samo na sedanjosti, tako pa se izniči in se prepusti nič. Žal moramo sprejeti diagnozo tistih, ki to bolezen imenujejo s starih in strašljivim imenom: nihilizem. Prihodnjič bomo, v zaključku tega našega popotovanja, skušali poiskati nekaj možnih odgovorov in rešitev, ki jih Cerkev lahko ponudi.

Andrej Vončina

Življenje 'na koruzi', poroka in ljubezen

Med ljubeznijo in gastritisom

"Težava ljubezni je v tem, da jo mnogi zamenjajo z gastritisom", je dejal nekoč Groucho Marx. Te trebušne težave lepo opišejo tisto mladostniško 'ljubezen', ki povzroča bolečine in metuljčke v trebuhu. Takrat se iščejo ti občutki in ljubezen je eno tako 'fajn' čustvo in nič več kot to. Ljubezen je vedno v tem, da nekaj 'čutimo' do druge osebe, v iskanju tovrstnih občutkov in čustev pa je samo stvar pazljivosti, torej nekaj krepostnega, če raje nekoliko počakamo, da vidimo, kako se bo zadeva izšla oz. da si pustimo kak 'izhod v sili', brez posebnih težav in zapletov. Nazadnje so to le besede in izgovori, ki skrivajo tisti veliki strah, ki mlade odvrača od sklenitve zakona, ki jih pravzaprav paralizira na življenjski poti, saj je to glavna lastnost človeškega strahu.

Toda prava ljubezen je povsem nekaj drugega od tistih trebušnih simptomov, o katerih smo zgoraj govorili, predvsem pa je veliko več od navadnega čustva - ne nazadnje to drži tudi za pravo veselje in srečo, ki nista samo v nasmešku na obrazu. Kolikokrat slišimo, pa ne le na porokah, znamenito 13. poglavje Pavlovega prvega pisma Korinčanom, za katerega pravimo, da je tako čudovito, hkrati pa se najbrž le poredkoma

vprašamo, o kateri in o kakšni ljubezni govorijo 'potujoči apostoli'.

Gre za takšno ljubezen, ki zelo presega človeka, njegovo doživljanje, njegovo zaznavanje, pojmovanje in seveda njegove kategorije ali, če jim rečemo poenostavljeno, 'merske enote', s katerimi vrednoti vse, s čimer in s komer se v življenju srečuje. Ljubezen, o kateri govori Pavel, od človeka zahteva 'dati vse' in zato od nas in od naše ljubljene osebe zahteva popolno, ekskluzivno in dokončno zavezo. To je namreč poroka - brezkompromisni skok, spust, ko se popolnoma podarimo za nekaj večjega od nas samih. To pa seveda od človeka vedno zahteva, da v kovček s prtljago vzame le tisto, kar najbolj potrebuje za to novo potovanje, ostalo pa pusti za seboj - zahteva se torej odločitev in odrekanje, česar pa nas je strah.

Med zakonom in skupnim življenjem brez poroke, ki ji bomo dejali 'nezakonska' skupnost,

"Brez vere v Boga se izgubi tudi vera v sočloveka in v samega sebe".

saj je tudi Prešeren nekoč napisal pesem (kot pravi igralec Čušin) 'Nezakonska mati' in ne 'Izvenzakonska mati' - če je namreč nekaj 'izvenzakonskega', to zakon predpostavlja, je razlika ogromna, prava revolucija. Ta ni v 'roku trajanja', saj najbrž vsak izmed nas pozna tovrstne zveze, ki trajajo leta in desetletja, kakor poznamo tudi poroke, ki, žal, trajajo le par mesecev. Gre za to, kdo je v središču dogajanja. V nezakonski skupnosti sem to jaz sam, v najboljšem primeru pa midva, merilo za presojanje vsega pa smo tako mi sami, v ednini

ali dvojini, vse prevečkrat v ednini. Pogosto se resnično trudimo, z vso resnostjo, odkritostjo in zvestobo, da bi stvari šle v pravo smer; če pa ne gredo, nas nič ne obvezuje. Poroka je preseganje samega sebe in samih sebe, brez kalkulacij. Prav te so tolikokrat v ospredju našega človeškega razmišljanja: najprej faks, služba, hiša, kariera ... In vendar smo rekli zgoraj 'zaveza' in ne 'zveza', saj je brez Božje pomoči zares težko, če ne skoraj nemogoče naprej vleči težki življenjski voz. Nemogoče se je zanašati na krhke človeške vezi, moči in gotovosti, ki jih že najmanjši piš takšne ali drugačne krize lahko ne samo zelo omaja, temveč tudi pretrga.

Pa tu ne želimo govoriti o ekonomskih razsežnostih, ker bi se potem res ne splačalo (dobesedno!) poročiti se. Govorimo o duhovni in človeški razsežnosti, kjer je človek več od tistega, kar samo vidi in čuti. Govorimo o tistem kanalu, ki mora biti vedno odprt in vzpostavljen, ki edini lahko reši na videz še tako zapletene položaje, v katerih se znajdemo. Da, poroka je preizkušnja naše vere, preizkušnja tega, kako se znamo izročiti in prepustiti, tako ljubljeni osebi kakor Bogu. Toda brez vere v Boga se izgubi tudi vera v sočloveka in v samega sebe. Jezus nam pravi: "Brez mene ne morete storiti ničesar" (Jn 15,5). Predajmo se mu ob vsakem velikem življenjskem koraku, pa bo slo.

Andrej Vončina

POGOVOR Dragica Vidmar

Pristnost je magnet za človeka

Dragica Vidmar je ravnateljica na Osnovni šoli v Dornberku, čudovita mama in pronicljiva sogovornica. Dogodke v spreminjajočem se svetu motri s tako življenjsko modrostjo, da se je vesele pogovarjati. Ob vnovičnem prepihu po šolskih hodnikih smo se z njo ustavili ob vprašanih sodobne šole in njenega pomena za otroke sedanjosti.

Kdo naj bi bil danes učitelj?

To je zelo zahtevno opisati. Moral bi biti predvsem človek, z veliko senzibilnostjo, da zna dobro zaznati stvari okoli sebe. Moral bi biti veliko tega, kar je psiholog, ki zna zaznati čustveno stanje ljudi. Mislim, da ima danes pedagoška akademija prav pri tem sito s predebilimi luknjami. Veliko kadra, ki na tem področju ni dovolj ustrezen, prehitro spusti naprej. Učitelji in vzgojitelji bi morali biti vsaj napol psihologi. Samo znanje se mi niti ne zdi toliko pomembno, bolj ta senzibilnost. In pa da imajo energijo. Pri vsakem konfliktu, ki nastane med učenci, namreč mora vklopiti tudi

“Naši zgledi najbolj učijo, več kot besede”.

starše. V ozadju vsega dela, ki ga ima učitelj, morajo biti tudi starši, sicer je stvar brez pomena. Zato veliko delamo na projektu šole za starše.

Toda ali je pri vsej obremenjenosti staršev to sploh mogoče?

Ne samo to. Starši imajo celo potrebo po tem. Omejeni so časovno in nimajo znanja, da bi reševali določene stvari v odnosih do svojih otrok. Včasih ne vedo, kaj bi storili, če ravna jo prav. Čakajo pomoč. Pa se ni maš na koga obrniti. Organizirali smo predavanja, na katerih so starši pokazali veliko zanimanja in so na njih tudi spraševali zelo konkretne stvari. Če ne drugega, pa rabiš včasih vsaj nekoga za posvet.

Je torej to prihodnja vizija šole?

Mislim, da je to najpomembnejša vizija šole. Delo z otroki in posredno delo s starši. Da nastane trikotnik šola-otroci-starši, ki je izredno pomemben. Pri tem trikotniku morajo biti vsa tri oglišča uravnotežena in nihče ne sme imeti v njem prevlelike prevlade. Če eno oglišče v tem trikotniku manjka, ne gre. In med njimi mora biti odprta komunikacija.

Ta komunikacija uspeva?

Če so ljudje pripravljeni. Tega učimo tudi otroke, da se postavijo na mesto drugega, da skušajo doživeti njegovo situacijo in ali so v tisti situaciji prav ravnali. Morda ta vzorec ponovijo tudi v odnosih doma. In če to ponovi tudi šola, potem si boljšega trikotnika ne moremo zamisliti.

Je torej danes poslanstvo šole bolj v vzgoji kot v izobraževanju?

Da, ker otroci dobijo informacije povsod. Dobijo jih na internetu, na TV. Da je šola samo izobraževalna ustanova, je danes iluzija. Veliko večja potreba pri otrocih je, da se naučijo, kako vzpostaviti odnose in kako v teh odnosih rasti. Pri tem ima šola zelo veliko vlogo, morda se učitelji niti ne zavedamo, kako veliko. Šola oblikuje osebnost. Najbolj s tem, kako otroci začnejo živeti v skupnosti, v razredu. Kako veliko vlogo pri tem ima razrednik: da se posveča odnosu do same skupnosti, ki jo začnejo učenci vzpostavljati. Ne gre toliko za to, koliko so učenci socialno sposobni, ampak bolj za to, da se konflikti, ki se zgodijo vsak dan, nujno sproti rešujejo. Temu je treba dati čas, sicer gre stvar mimo in se nakopiči v vedno večjih problemih. Prav zato smo šli na naši šoli v projekt mediacije, pri katerem otroci sami spoznavajo, kako naj bi ravnali v določenih situacijah.

Otroke navajamo k vzpostavljanju dobrih odnosov.

Torej naj bi bilo prvo poslanstvo učitelja, da vzpostavlja in drži dobre odnose?

To je prva stvar. Posebno v tej družbi, ko se ne nagibamo h konkretnemu reševanju problemov, ampak se jih lotevamo na napačnih koncih, pri papirju, ne pri človeku. Rabimo preobrat. Doselej se je namreč ta vloga učitelja v učenju odnosov precej zanemarjala. Tudi pri

tem bi morali imeti usposabljanja. Človek se mora bolj truditi za dobre odnose, bolj kot za matematiko ali angleščino.

Prav zato je danes šola verjetno med biti in ne biti...

Ja, če gre za znanje, prav gotovo. Odpres knjige ali internet in imaš podatke. Problem je znati iz podatkov, ki jih je za celo morje, najti bistvo in jih sestaviti skupaj. To je, kar zadeva znanje.

In pa predstaviti to, kar je učenec raziskal in odkril. Otroci so res bolj komunikativni in odprti, a kadar morajo nekaj predstaviti, jih je strah, ali so ujeli bistvo, kako bodo izpadli pred sošolci, zelo so samokritični. To je problem, izpostaviti se v javnosti, ki je

danes žal zelo negativno kritična. Postali smo doktorji napakoslovja, celo v velikem nizu dobrega iščemo slabo. Morda bi bilo dobro, če bi bili tudi pri kritikah izbirčni in bi ne povedali prav vsega, kar si mislimo.

Smo postali manj vljudni?

Bojim se, da. Morda je za to kriva neetičnost našega sveta, naših medijev, kjer se veliko napada in se informacije sploh ne preverjajo, ampak samo razbodbno z velikimi naslovi. In se iz tega učimo. Tudi otroci. Zato niso samozavestni. Samozavestni so tisti ljudje, ki povejo, kaj je bilo dobro, kaj je bilo slabo in predvsem predloge, kako kaj popraviti. S tako zdravo kritičnostjo bi tudi otroci pridobili na samozavesti.

Če je šola učiteljica odnosov, kako je z odnosi v šoli?

Pri nas se še vedno pozna, da je to podeželska šola, v kateri še vedno vlada neko spoštovanje med učitelji in učenci. Pride seveda tudi do konfliktov, a nikdar na kakšni preveč problematični ravni. Sicer pa smo učitelji tisti, ki moramo ta odnos spodbujati. Če bom čakala, da me bojo učenci pozdravljali, preden pridem v šolo, bom vstopila zelo nesrečna. Tako pa jih vedno znova pozdravljam: »Dobro jutro, dobro jutro!« in avtomatsko se odzovejo. In ko se navadijo, to začnejo tudi sami delati. Naši zgledi najbolj učijo, več kot besede. Otroci namreč zelo instinktivno zaznavajo, ali je človek prišten. Takega imajo radi, okrog takega učitelja se zbirajo – takega, ki deluje v skladu s svojo osebnostjo, ne glede na to, ali je strog ali zahteven. To je, kar je magnet pri človeku. Pristnost, ne všečnost. Tudi če imaš slab dan, je prav, da to vejo.

Pogovarjal se je Marko Rijavec

Nekoliko o stand-up komediji

Stoječi navali smeha

Stand-up (beri stend-ap; iz angleščine vstati) je oblika komedije, pri kateri komik nastopa pred občinstvom v živo. Najbolj slavni komiki pa svoje daljše nastope tudi posnamejo in izdajo v obliki DVD-ja. Pri nas se je ta zvrst komedije začela uveljavljati komaj v zadnjih petih letih. V ZDA in Veliki Britaniji pa je

stand-up priljubljen že več deset let. Njegove korenine v Angliji segajo celo v 18. stoletje, čeprav je današnja oblika dobil v ZDA kmalu po koncu druge svetovne vojne. Prizorišče so navadno razni lokali, tako da si publika lahko med predstavo privoščijo pijačo ali prigrizek. Seveda pa stand-up komiki lahko svoj nastop opravijo tudi v gledaliških dvoranah, na porokah in raznih prireditvah. Skozi smešne zgodbe, kratke šale in t. i. one-liner-je (šale v eni povedi) se komik predstavlja občinstvu. Za razliko od komičnih teatralnih iger, kjer je nastop vedno enak, ne glede na občinstvo, se mora stand-up komik odzivati občinstvu. Komik velikokrat sprašuje ljudi v prvih vrstah o njihovi službi in drugih zanimivostih iz njihovega življenja, te pa nato uporabi v svojih šalah. Šale si stand-up komiki pišejo sami. Preden jih uporabijo pred mikrofonom, jih ponavadi preizkusijo na prijateljih. Šale so narejene tako, da se občinstvo hitro odzove nanje s smehom, ploskanjem, žvižganjem in razno raznimi drugimi zvočnimi odzivi. Če je nastop dolgočasen, se marsikdaj zgodi, da se kdo iz občinstva negativno odzove na šale nastopajočega. Takim članom občinstva pravimo "heklerji" (iz ang. hackle – razmesariti). Komik mora znati v takih primerih dobro improvizirati, da lahko zaničevanje gledalca spremeni v šalo. V začetku so šale temeljile predvsem na stereotipih. Dandanes pa se komiki poslužujejo raznih besednih iger, politične satire, lastnih življenjskih izkušenj in prigod ter opazk glede stvari, ki se jim zdijo nenavadne. Ker je ta zvrst zelo priljubljena v ZDA in Veliki Britaniji, je znanih imen veliko. Lahko bi celo stran časopisa porabil samo za naštevane imen. Zato bom poskušal naštet le nekaj najbolj znanih mednarodnih komikov, ki so meni osebno pri srcu. Začnimo pri Jerryju Seinfeldu (na sliki), ki je celoten svet navdušil s svojim observacijskim humorjem s humoristično nanizanko, v kateri je igral samega sebe. Na nastopih kontroverznega Jimmyja Carra se občinstvo lahko samo sebi čudi, kako se smeji šalam s tematiko, ki bi jo v vsakdanjem življenju označili za popolnoma neokusno. Legendarni George Carlin je svet prevzel s svojim ciničnim humorjem, televizija HBO je posnela in predvajala več kot deset njegovih več kot eno uro dolgih nastopov. Marsikdo svoje nastope obogati s čarovniškimi triki, igranjem na inštrument, petjem in raznimi pripomočki, ki pripomorejo k temu, da občinstvo šale lažje spremlja. Dolžina nastopa ni določena. Nekateri nastopi trajajo le pet minut, drugi tudi več kot uro. Navadno se čas nastopa podaljšuje, ko komik postaja bolj izkušen. Nekateri komiki v tujini porabijo več let, da pripravijo material za enourni nastop. To pa pri nas ni izvedljivo, saj je zaradi majhnosti Slovenije malo lokalov, kjer lahko komiki nastopamo. Tako smo slovenski komiki primorani svoj material ves čas obnavljati, da se ne bi začeli ponavljati.

V Sloveniji le malo komikov nastopa samih, saj se večinoma

prirejajo večeri stand-up komedije, kjer se skozi večer zvrsti več komikov. Vedno na tak večer organizatorji ponujajo t. i. 'odprti mikrofoni', da dobijo priložnost tudi začetniki v teh vodah. Novinci ponavadi dobijo prostor za 5-10 minutni nastop, izkušeni komiki pa nastopajo od 20 minut do ene ure, en komik pa celoten

večer povezuje in skrbi za smeh med nastopi. Najbolj znani slovenski komiki so: Vid Valič, ki ga zadnje čase poznamo predvsem kot voditelja oddaje *Slovenija ima talent*, drugače pa je v Sloveniji eden od pionirjev na tem področju. Tin Vodopivec, ki po stilu najbolj spominja na znamenitega Jerryja Seinfelda, je prvi Slovenec,

ki je dobil priložnost nastopati v znamenitem londonskem Comedy Store-u. Andrej Težak-Tešky je verjetno eden od najbolj dejavnih na področju organizacije nastopov in širjenja te zvrsti po Sloveniji. Boštjan Gorenc-Pižama vsak mesec vodi radijsko oddajo *NaVal Smeha* na Valu 202, v živo iz ljubljanske Cvetličarne. Dušan Tomič je zmagovalac letošnjega natečaja Stand-up komik leta. V Sloveniji je prizorišč trenutno precej malo. V Ljubljani si lahko ogledate stand-up v Cvetličarni vsak ponedeljek, v Siti teatru vsak četrtek, v Gromki enkrat mesečno. Kot prizorišče služijo tudi razni mladinski centri po Sloveniji, npr. Brežice, Celje, Krško, MC Patriot Konjice; stand-up si lahko ogledate tudi v POP baru v Slovenj Gradcu, v Satchmo-ju v Mariboru vsak drugi četrtek, v Zlatem polju v Kranju enkrat mesečno. Dvakrat letno je organiziran festival stand-up komedije Panč. Poletni Panč se dogaja na Ljubljanskem gradu, zimski pa poteka hkrati v Ljubljani in Mariboru. Za vse, ki vas zanima stand-up in bi radi pridobili znanje s tega področja, pa komika Tin Vodopivec in Andrej Težak-Tešky enkrat letno organizirata Panč akademijo. To je trimesečni tečaj stand-up-a, na katerem se naidebudni komiki lahko naučijo, kako sestavljati šale, kako nastopati in drugih veščin, povezanih s to umetnostjo. Poleg tega mladi komiki dobijo priložnost nastopati z bolj izkušenimi komiki po vsaj Sloveniji.

Jure Vončina

Alojz Gradnik: V zoreč jeseni 2

O Bog, ko padem, naj odpadem zrel, naj me tvoj dih pred žetvijo ne sname, naj ne bom gnil in trpek in ko slame in listja osušenega pepel.

Če pojde mimo gladen siromak, naj le njegove poželjive dlani po meni sežejo in naj me rani in naj mu bom ves sočen in sladak.

O, saj le kdor je lačen in ubog, tvojih vrtov medene plode cent in samo on v posvečeni jeseni s teboj in z nami noč zaključni krog.

“Pozitivna odvisnost” od resničnosti, od življenja

Trenutna majhna ugodja ali brezmejna sreča?

“Mar pozabi žena svojega otročiča in se ne usmili otroka svojega telesa? A tudi če bi one pozabile, jaz te ne pozabim” (Iz 49, 15). Boljše terapije od tega Božjega zagotovila ni. Če smo pretirano zaskrbljeni, pomeni, da tej oblubi ne verjamemo. Kdaj sem bil zadnjič srečen? In kaj sreča sploh je? Je sreča v tem, da sem zdrav, imam določeno obleko in ustrezam zahtevam javnega mnenja? Mar sreče ne zamenjujemo z brezglavo zabavo, hrupom in odklopom? To ni sreča! To so le trenutki ugodja in pozabe, potrošni material, ki se spremeni v smeti, odpadke in bolezni. Ni čudno, če smo nesrečni, saj verujemo v “hudobnega boga”, ki nas je vergel na Zemljo in nam privoščil le trenutke

razuma”! (Job 38, 4). Tega, kar je, kar se z nami in okoli nas dogaja, ne moremo nadomestiti s svojo dejavnostjo in besedami - to lahko samo sprejmemo. Kaj je učenje in kaj je vzgoja? Je bistvo

“Če se ničemur več ne čudimo, pomeni, da smo pritiklavci in ignoranti, ki smo zapadli v duhovno anoreksijo in umiramo. In to kljub temu, da morda vemo, kaj nas lahko reši!”

izobraževanja v tem, da sebi in drugim polnimo glave z raznimi podatki? Ali pa je tudi in predvsem v tem, da se zavedamo tega, kar je in kar se dogaja? Da opazimo in prisluhnemo drug drugemu, da opazimo rože, ptice in zvezde. Da smo v odnosu. Na prvi pogled se to morda zdi “brezvezno nakladanje”. Toda vprašajmo se: kdaj me je zadnjič kaj prevzelo in ganilo? Kdaj sem se zadnjič čutil življenju? Morda celo rečemo: “Saj to že vem, to razumem in držim, s tem se strinjam”. Toda zakaj smo kljub temu, da “razumemo”, pogosto tako hladni in brezčutni in to ne le do Boga, temveč do vsega, tudi do samega sebe? Prepričani smo, da živimo v realnem svetu. Je ta svet res realen, če določenih stvari nočemo videti, jih prikrivamo in zanikamo? Če smo zemljevid zamenjali z

resnično pokrajino, če ne razlikujemo več med razmišljanjem o ljubezni in ljubeznijo, med govorjenjem o pravičnosti in pravičnostjo, med političnim programom, ki vključuje ekologijo, in resničnim bojem za ohranitev stvarstva? Namesto da bi sprejemali resničnost v celoti, prisegamo le na naš omejeni razum, na besede, miselne sheme in “profit”. Življenje pa drvi mimo nas in ga niti ne opazimo. Če se ničemur več ne čudimo, pomeni, da smo pritiklavci in ignoranti, ki smo zapadli v duhovno anoreksijo in umiramo. In to kljub temu, da morda vemo, kaj nas lahko reši! Prav to, da vemo, je za nas največje prekletstvo. A istočasno tudi blagoslov in lučka upanja.

Bogdan Vidmar

Kako je svet v enem poletju postal premajhen

Majhen svet in družbena prenasíčenost

Poletje je običajno čas mirnih dni, ko so vsi na počitnicah in mediji ponujajo le novice manjšega pomena. To poletje je bilo drugačno, ker so se nanizali številni dogodki, ki so in bodo zaznamovali našo družbo. Zaradi že ustaljenega hitenja v našem vsakdanjem življenju lahko hitro spregledamo, da se nahajamo v izredni dobi, ki jo lahko mirno označimo za prelomno in bo pustila močan pečat. Človeški čas je zgoščen skoraj do skrajnih meja. Potovanja oseb, blaga in informacij ne merimo več v dnevih ali tednih, kakor so to počeli še naši starši, ampak v sekundah in stotinkah sekunde. Svet je resnično postal majhen, dnevi pa zelo kratki.

Majhen svet, ki mu pogovorno pravimo tudi 'globalizirana družba', je v minulih desetletjih sprejel nekaj vzorcev, ki so v osnovi zgrešeni, v nasprotju z naravnimi zakonitostmi, in vodijo v pogubo. Za potešitev arhetipskega nagona “imeti, čeprav je prepovedano”, ki je v nas vse od časa Adama in Eve, smo sprejeli kompromise, ki so nas privedli do točke prenasíčenosti. Tako je postala prezadolženost posameznikov in držav bolj ugodna od dolgoročnega varčevanja, goljufija in laž sta nadomestili motečo resnico, noro in brezoblično bogastvo je postalo bolj cenjeno od vsakdanje sreče. Težav, ki so se pojavljale, sproti nismo reševali (in jih še vedno ne), ampak smo spremenili zakone ali retoriko, s katerimi smo nekaj poimenovali.

Danes se visok dolg držav in skorajšnji finančni zlom trgov predstavlja kot 'investicija v konkurenčnost', uničevanje okolja smo preimenovali v 'tehnološki napredek narodov', goljufiji smo dali ime 'poslovna skrivnost', izkoriščanje 'tretjega sveta' pa smo elegantno ovili v 'tako pač je'. Čeprav v računovodstvu in ekonomiji navidezno veljajo drugačna merila kot v naravi, pa smo na koncu največji poraženci mi sami, izumitelji te civilizacije, ki temelji na neresničnih izhodiščih. Človek je del narave, iz nje izhaja in se k njej vrača, zato je vse, kar nasprotuje elementarnim načelom in zakonitostim narave, dolgoročno pogubno. Sedaj vsi panično mirijo finančne trge, državljane in podjetja, toda ravno to pregovarjanje, da je vse v najlepšem redu, jasno kaže, da nekaj ni v redu. Vzeli in porabili smo tisto, česar nismo nikoli imeli. Primanjkljaje krpamo tako, da ustvarjamo nove luknje. V tem malem svetu vsako dejanje prinaša določene posledice za celotno družbo, ker skupna (globalna) povezanost in soodvisnost še nikoli nista bili na tako visoki stopnji. Čas je, da umirimo svoja pričakovanja, začnemo

načrtovati in graditi samo toliko, kolikor imamo, in ne toliko, kolikor naj bi imeli v prihodnosti. Prenasičenost nas je pripeljala do te meje, da smo se iz narave preselili v virtualni svet in kot družba operiramo z nečim, kar ni resnično. Fikcijo in virtualnost prenašamo iz 'kiber prostora' na področje čustev, odnosov, verovanja, gospodarstva, človekovih pravic...

Ko razmišljamo o razmerju realno-virtualno, ne moremo spregledati dogodkov, ki so najbolj zaznamovali to poletje: vdor hackerjev v podatkovne baze organizacije NATO, nadaljevanje t. i. arabske pomladi, kriza evrske valute, prisluškovanja v Veliki Britaniji in afera okrog časopisa News of the World, morilski pohod na Norveškem, predstavitev tretjega poročila o spolnih zlorabah s strani klerikov na Irskem, razkritja nečednosti

italijanske politike na spletni strani I segreti della Casta di Montecitorio, vladne krize v številnih državah idr. Z nizanjem negativnih dogodkov ne želim povzročiti dodatne panike, ampak postaviti

stvarni okvir oceni sedanjega časa, ki nas opozarja, da živimo v zelo ozkih parametrih. Ali je torej svet postal za vse nas premajhen? Družba pretesna? Smo v tem poletju opazili kolektivni družbeni krk nemoči? Naraščanje družbene nestrpnosti, manifestacija ekonomske in politične panike ter strah pred prihodnostjo so pokazatelji, da je navidezno najboljši izdelek zahodne civilizacije, ki mu pravimo globalizacija, le pokrov nad neuspehi družbe. Prevzemali smo napačne vedenjske vzorce in jih predstavljali kot vrednote, da bi postali enoten družbeni model; danes lahko le ugotovimo, da je prihodnost vedno bolj zastrašujoča, ker smo zgradili neživljenjsko družbo. Nad minulimi dogodki se moramo zamisliti, iz njih izluščiti življenjski nauk in načrtovati boljšo prihodnost, kjer bodo varnost, individualna svoboda in kolektivna odgovornost imeli mesto pred zadolževanjem ali divjim kapitalizmom.

Aljoša Vodopivec

“Fikcijo in virtualnost prenašamo iz 'kiber prostora' na področje čustev, odnosov, verovanja, gospodarstva, človekovih pravic...”

ugodja, ne dovoli pa nam, da bi bili resnično srečni. Da bi nas dokončno zatolkel, nam govori: “Pravico imaš uživati in se bavavati”. Kdaj se bomo uprli religiji, ki je morfij in smrtonosni strup našega življenja? Kje je naš razum in modrost? Zakaj nasedamo takim lažem? Mislimo, da posedujemo, a smo obsedeni. Kako to, da je med nami toliko depresije, če živimo v tako napredni in moderni družbi? Zakaj uničujemo sami sebe? Zakaj se odločamo za depresijo in žalost? Sploh obstaja kakšen izhod? Izhod iz te smrti je le “pozitivna odvisnost” od resničnosti, od življenja. Z vso svojo dejavnostjo ne moremo ustvariti tega, kar lahko samo sprejmemo. “Kje si bil, ko sem utemeljeval zemljo? Povej to, če imaš kaj

Gre za odgovor na naše temeljno hrepenenje

Sprejetje časa in prostora v molitvi

To razmišljanje je namenjeno molitvi na splošno, pa tudi posebni vrsti molitve ob Božji besedi. Gre za postanek, ki je potreben, da naredimo v sebi prostor in se umirimo zato, da spregovorimo duhovni svet. Živimo v času, ki se odvija z neznansko hitrostjo. Lovimo sebe, da bi pozabili nase in svojo minljivost, zlasti pa na trdnost Božjega glasu, ki je v nas in nas nagovarja. Prav tako pogosto preslišimo mnoge besede naših bližnjih in Božjo besedo v Svetem pismu. Hitro minevanje časa ima svoje posledice tudi v doživljanju in sprejemanju prostora, ki postaja vedno bolj kompleksen in neoseben. Daljave se zmanjšujejo, nobena razdalja ni več nepremagljiva, obenem pa se bližine oddaljujejo. Ni več blagoslovljenih ovir, ki so še do nedavnega omogočale bolj mirno življenje. Nekateri ljudje so kar bolni na svojo vseprisotnost. Tako je mogoče biti povsod in nikjer najti svojega mesta, sprejetosti. Hitrost gibanja po prostoru tudi niža sposobnost gledanja okolice, poplitvi čudenje in izprazni povezave. Ljudje ne vidijo ne začetka ne konca, dejansko se vrtijo okrog sebe. Redke so pozornosti in zanimivosti v majhnih stvareh. V to zoženje in hitenje prihaja Božja beseda, ki je prepuščena ubožstvu nam oddaljenega svetopisemskega pisanja. Zapisana je v človeških besedah, vendar, če smo pozorni, je usmerjena k obnovi našega človeškega jedra in ga tudi nagovarja. Potreba po srečanju z njo ni nekaj zunanjega, bilo bi dobro, da bi slišali njeno modrost, ampak gre za odgovor na naše temeljno

hrepenenje. Božja beseda nagovarja naše globine, nas same v tem, kar smo v resnici. Želi nam povedati, da smo ljubljani in sprejeti, da je pot rešitve in polnega uresničenja v Jezusu Kristusu, ki je učlovečeni Bog med nami.

Ponovno osmišljeni čas

Čas nas spreminja, daje nam ritem in usmerja naše življenje. Sveti Avguštin pravi, da je čas konstanten, njegovo zaznavanje pa se spreminja glede na našo notranjost oziroma je odvisno od vtisa stvari, ki gredo skozi njega. To pomeni, da si lahko osvojimo svoj čas, da mu damo pomen in smisel. Jezus pripoveduje o bogatem človeku, ki je mislil, da si bo prisvojil čas z bogastvom in dobrinami. Toda tega ni mogel dolgo uživati, ker se je nenadno končal njegov zemeljski čas. Časa si ni mogoče prilastiti, je lahko le dar in priložnost. Zato pa se moramo napotiti k samemu izviru časa, k stvarjenju in odrešenju, kjer najdemo pravi, polni čas. Sveto pismo govori o času, da je bil večer in je

“Božja beseda nagovarja naše globine, nas same v tem, kar smo v resnici.”

bilo jutro prvega dne (1 Mz 1,5). Po opravljenem delu je Stvarnik počival sedmi dan (1 Mz 2,2). Sposobnost svetega počitka kaže na svoboden odnos do časa.

Odpoved obvladovanju časa omogoča spravo s svojo mejo, da znamo z njim svobodno razpolagati in se v njem polno uresničiti.

V tem duhu moremo razumeti čas molitve in branja Svetega pisma kot blagoslovljeni čas. Vsekakor pa to ne pomeni izstopiti iz časa, v katerem živimo, se rešiti iz nemira in napetosti, ampak dati temu bežečemu času smisel, se v njem ustaviti, ga obogatiti in povezati z njegovim temeljem.

Ponovno najdeni prostor

Podobno velja tudi za prostor, da med iskanjem tolikih novih obzorij najdemo prostor v svoji notranjosti in medosebni prostor. Predvsem je pomembno, da se sprejmemo v sebi, med množico

velikih ropotov, v notranjosti, ki je močno izpraznjena, razgaljena in razvrednotena, da se ljudje izogibajo srečanja s seboj.

Ohranjanje pristnega stika s svojo notranjostjo pa je nezamenljiva izkušnja molitve (Mt 6,6), to je vstopanje v skrito sobo, v najbolj notranji kraj, kjer Bog šepeta svojo besedo (Lk 12,3). Ko se drugi ljudje izgubljajo v svojem napuhu in brezizhodnosti, najdejo ljudje vere svoje zatočišče v notranjosti, v pristnem stiku z Bogom in njegovo besedo. Ohranitev tega pristnega stika nam pomaga, da preživimo in smo dejavni.

Potrebna je odmaknjenost

Jezus ne pravi le, da vstopimo v skrito kamrico, ampak tudi da zapremo vrata, da se ločimo od tega, kar pride od zunaj, in se usmerimo k intimnemu odnosu z njim, ki smo ga iskali. Potrebna je odmaknjenost. Molitev in molitveno branje Božje besede potrebuje čas, ki je temu namenjen, da ga ne vodi rutina in razmišljenost. Temu času damo poseben smisel in pomen, da postane nekakšna duša našega časa in usmerja druge dogodke. V njem tudi najdemo kriterij, da moremo presojeti dogajanje okrog nas. Zato si je pri molitvi treba najti primeren prostor in čas, kjer je mogoče vzpostaviti srečanja z Božjo besedo, to, kar je ločeno od vsakdanjih opravil in nas usmerja k notranjemu prostoru. Za nekatere je to cerkev, za druge soba ali kakšen drug kraj, zlasti narava. Prav tako je pomemben sveti čas, morda le nekaj trenutkov, da ne gre dan in njegova milost v prazno mimo nas.

Primož Krečič